

A vízbe rakott ágak meg sem „mozdultak” a meleg szobában

Zsombón meghalt a barack

Az elmúlt hetek dermesztő hideg időjárása miatt Csongrád megyében, így Zsombó térségében is szinte teljesen elfagytak a barackfák rügyei. A helyi gazdák szerint nincs olyan ültetvény a térségben, ahol ne lenne legalább 95-100 százalékos a kár. Többen úgy vélik, ha nyáron eszünk is őszi- vagy kajszibarackot, az biztosan nem az Alföld homokjában termett. Szerencsére az ország más területén nem pusztított ennyire a gyümölcsösökben a tél.

Csongrád megyében még nincs meg a pontos laboratóriumi vizsgálat eredménye, így még nem lehet tudni, mekkora kárt is okoztak a barackosokban a mínuszok. A rügyek még az úgynevezett nyugalmi időszakban vannak, így csak január végén tudnak pontos adatokat mondani a szakemberek a károkról. A gazdák szerint azonban a fő-rügyek száz százaléka elpusztult.

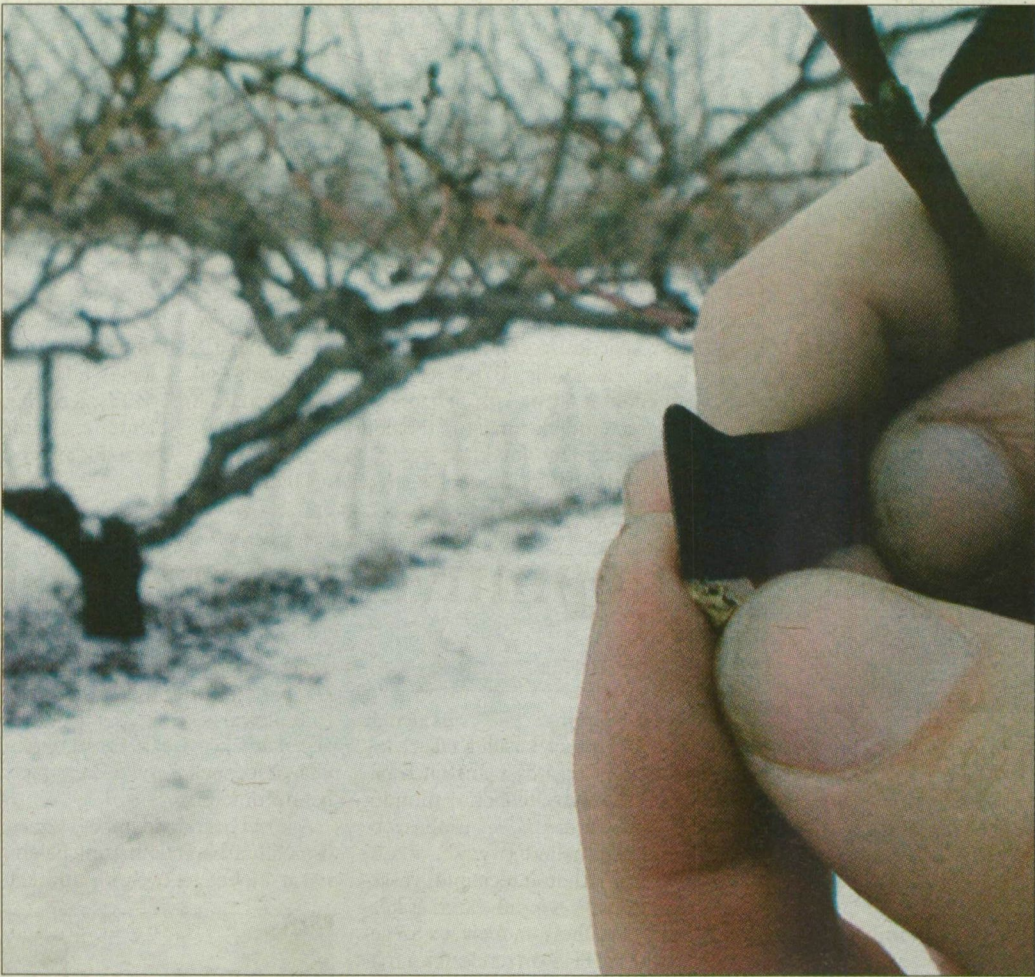
Zsombón az eddig átvizsgált barackosok siralmas állapotot mutatnak. Egy-két ellenálló fajta maradt meg, azonban a délről származó, sárga húsú gyümölcsöt adó fák rügyei szinte teljesen elfagytak.

A 3200 lakosú Zsombón mintegy háromszáz család foglalkozik mezőgazdasággal és hatszázan váltották ki az őstermelő igazolványt – tudtuk meg *Géczi Lajos* falugazdástól. A településhez 1400 hektárnyi szántó tartozik, 550-en különféle zöldségeket, 270 hektáron pedig őszi- és tavaszi barackot termelnek. A barackosok nagy része fiatal ültetvény és mintegy húszhektárnyi az előregedett, amit folyamatosan kivágnak, frissítene. A gazdálkodók 95 százaléka foglalkozik barackkal. Családonként átlagosan 6 ezer négyzetméter az ültetvények nagysága.

Egy jó évben 1,5 millió forint bevételt is adhat tulajdonosának egy hektárnyi őszi- és tavaszi barackos. Egy rekesz gyümölcsért – 5 kiló ládánként – 800 forintot is kaphatott korábban az őstermelő. A legrosszabbul a korai fajtákért fizettek (80 forint/kiló), míg a késői kilójáért már akár 200-at is adtak.

– Az idén azonban nulla lesz a haszon, mint ahogy ez volt 1986-ban is – tette hozzá a falugazdász. A települést ráadásul 2000-ben hatalmas vízkár is érte, ehhez jött most még az elfagyás is.

A község gazdái három értékesítési szövetkezethez viszik a terményeiket. Ezek közül az egyik a Do-

Szinte nem lehet ép rügyeket találni az ágakon.

Fotó: Karnok Csaba

rozsmán működő Dalba Szövetkezet. – Tíz település őstermelőitől vásároljuk fel a gyümölcsöt, zöldséget – tudtuk meg *Katona Gábor* ügyvezetőtől. A legfontosabb cikkük az őszi- és tavaszi barack. Tavaly egy hektár 15 tonna gyümölcsöt adott. Az idén ez a szám jóval kevesebb lesz. Az ügyvezető azért optimista, mert tavasszal talán jobb lesz a helyzet. A szövetkezet egyébként főleg a hazai áruházláncokat lát el barackkal, de rendszeresen szállít – kis tételben – Németországba is. A jövőbeli tervek között szerepel a lengyel, a cseh és a három balti állam zsombói, dorozsmai, ópusztaszeri gyümölcsösével, zöldségével való ellátása.

A zsombói gazdák egyike, *Nagy Mihály Sándor* egy hektárnyi barackosából még szilveszter előtt hozott haza ágakat. – Meghalt a barack. Vizsgáltam pengével a rügyeket, nem találtam egy épét sem. Százból száz rossz. A vízbe rakott ágak két hét alatt ki szoktak virágozni meleg helyen, most meg se

mozdultak. Két éve a belvíz miatt mentek tönkre a fák, egy hektárt ki is kellett vágnom, az sokkal nagyobb kár volt, mint a mostani. Ötéves fáim pusztultak el, azok még tíz évig teremtek volna. Közülük vagyok a nyugdíjhoz, ha tíz évvel fiatalabb volnék, abbahagynám a gazdálkodást, pedig több mint negyven éve csinálom, még a térszidőszak alatt is magángazda voltam – mesélte. *Sípos Mihály* se talált egy ép rügyet sem. – Elfagyott, ennyi. Ha Isten segít, majd jövőre eszünk itteni barackot. A Dél-Alföldön volt a leghidegebb, az ország más részeiben talán lesz termés. Csak az a kérdés, hogy hogyan vészeliük át ezt az évet. Aki csak őszi- és tavaszi barackkal foglalkozik, az könnyen a csőd szélére kerülhet. Ha sokan átállnak a zöldségekhez, akkor abból olyan dömping lesz, hogy csak áron alul tudunk túladni rajta – mondta.

Bálint Péter családi vállalkozásában héthektárnyi őszi- és tavaszi barackos-sal is foglalkozik. Ép, egészséges

rügyet ő sem talált, a legtöbb közepében elfeketedett a bibe. – Baranya megyei ismerőseim szerencsésebbek, ott mínusz húsz fok felett maradt a hőmérséklet, nem érte őket ilyen nagy kár. Hevesben is csak 30-40 százalékos az elfagyás, a Balaton környékén se ilyen veszélyes a helyzet, mint nálunk. A növényvédelmet, a metszést, a talajmunkákat és a nyári zöldmunkákat ugyanúgy el kell az idén is végezni, csak a betakarítás marad ki – panaszkolta.

Találunk azért barackot majd a piacon, csak éppen a tavalyi ár két-háromszorosáért. *Stadler Ferenc*, a Mezőgazdasági Társas Vállalkozások, Szövetkezetek és Vállalkozók Érdekvédelmi Szövetségének ügyvezetője 400 forintba becsülte az importbarack kilónkénti árát, s véleménye szerint a magyar gyümölcs ára is ehhez fog igazodni. Szervezetük mindenképpen szeretné, ha a termés kiesés okozta károkat az állam enyhítené.

K. T.-W. A.

Fritz: nem

MUNKATÁRSUNKTÓL

Fritz Péter, a Magyar Szocialista Párt országgyűlési képviselője, volt Csongrád megyei elnök, egy hete jelentette be, hogy felfüggeszti párttagságát. A politikus akkor még nem zárta ki, hogy független jelöltként, civil szervezetek támogatásával elindulhat az országgyűlési képviselő-választásokon. *Fritz Péter* azonban tegnap eldöntötte: nem indul.

Rögtönzés

MUNKATÁRSUNKTÓL

Miközben hazánkban a gazdaság 4 százalékos növekedést mutat, csökken az alkalmazásban állók száma – mondta országos adatokra hivatkozva *Kiss Péter*, a Horn-kormány munkaügyi minisztere tegnap szegedi sajtótájékoztatóján.

A szocialista politikus szerint a magyar munkanélküliek rendkívül nehéz helyzetbe kerültek az Orbán-Nastase-paktum miatt, hiszen a határon túliak várhatóan kevesebb pénzért vállalnak majd munkát Magyarországon.

Olcsó agrárhiteleket ígér a tárca

Túl a 200 milliárdos támogatási álomhatáron

Az idei agrártámogatásokról és a családi gazdaságokról tartott előadást tegnap délelőtt Szegeden, majd délután Makón a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium (FVM) főosztályvezetője, *Tarján Zoltán*. Ezen többek között az is elhangzott, az EU elvárásaihoz igazodva a jövőben nem a termelőt támogatják direkt formában, hanem a végterméket.

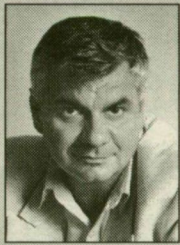
Az FVM főosztályvezetője, *Tarján Zoltán* az idei agrártámogatásokkal kapcsolatban leszögezte: mivel 2000 végén kétéves költségvetést szavazott meg a parlament, a 2002-es szabályozásban sem lehetnek nagyobb eltérések a tavalyi évről. Vagyis elvben 190 milliárd forintot agrárbüdzsével lehetne számolni ebben az esztendőben is. Ugyanakkor hozzátette: ez a 190 legalább 20 milliárddal megemelkedhet, mivel a kormány 10 milliárd forint plusz pénzt szánt a családi gazdaságok támogatására, továbbá: az év közepétől elindul a SAPARD-program is. Ebből az EU-előcsatlakozási forrásból ugyanis újabb 10 milliárd forintot lehet elköltetni, amellyel együtt a támoga-

tások összege immáron átlépi a 200 milliárdos álomhatárt.

A SAPARD-dal kapcsolatban a főosztályvezető elmondta: hitelei gyorsan lehívhatók, aminek következtében a rendelkezésre álló hat hónap alatt akár az egész éves keret felhasználható. Az uniós előcsatlakozási pályázati forrás három alprogramjával a mezőgazdasági célú gépbeszerzéseket, építkezéseket, a kis- és középvüzetek élelmiszerfeldolgozását, valamint a vidékfejlesztést támogatja. A SAPARD-on belül kamattámogatásról nincs szó, a beruházás költségvetésének háromnegyedét adja az EU, a 25 százaléknyi saját tőkét azonban 30-40 százalék erejéig magára vállalhatja az állam is.

Támogatásértéküknek számít különben az a 100 milliárdos hitel is, amelyet a mezőgazdasági termelők ebben az évben igénybe vehetnek. A kedvezményes, mindössze 3,5 százalékos reálkamattal igénybe vehető kölcsönöket például a Magyar Fejlesztési Bank a Konzumbank fiókjain keresztül folyósítja a családi gazdaságok számára. Ezt az üzemmelteret az agrártárca az elkövetkező évtizedben erőteljesen segíti. *Tarján Zoltán* szerint a jövőben a magyar mezőgazdaságnak át kell állnia a termékpályák szerinti szabályozásra, ennek előkészítéséhez idén hozzá is fognak. Ezzel párhuzamosan számolni kell az exporttámogatások fokozatos csökkentésével: már 2001-ben is 10 milliárd forinttal kevesebbet, mindössze 32 milliárd forintot szánhattak erre a célra, mint 2000-ben. Az ok a tavaly nyáron az EU-val aláírt kölcsönös vám- és exporttámogatások leépítéséről szóló szerződés.

E. K.

Koszorúk, fák, életek

BÁTYI ZOLTÁN

Nagyon aggódom én a magyar autósokért. Mert miközben útjaink állapota sok helyen elképesztően rossz, a sofőrök lassan kocogó Trabantokhoz meg Wartburgokhoz szoktak, lám, önzönlik ránk a sok nyugati autósoda. Félek, sok polgártársunk túlságosan is mámoros lesz a nagy sebességtől, s akkor már nem lehet elkerülni a tragédiát.

Ezeket a szavakat a kilencvenes évek elején egy Csongrád megyében szolgálatot teljesítő rendőr diktálta jegyzetfüzetembe. S ha jól emlékszem, én még veretes jegyzetet is írtam arról, hogy vigyázat emberek, bánjunk csínján a (ló)erőnkkel. Gyanítom, e cikk hatására nem túl sokan kapták le lábukat a gázpedálról, ám nagy volt azért bennem (s alighanem minden olyan emberben, akinek csak egyszer is le kell lépnie a járdáról) a reménykedés – majdcsak megszokjuk mi magyarok is a fejlettebb technikát.

Sajnos nem mindenkinek sikerült. Pontosan vezetett statisztikák szerint tavaly 39-en haltak meg Csongrád megye útjain, s 300-an szenvedtek súlyos közúti balesetet. Ennél is megdöbbentőbb adat: az elmúlt két napban öt ember hunyt el régióink útjain. Természetesen azt senki nem állítja, hogy mindezért a motorizáció fejlődése okolható. Hiszen csotrogánnyal is át lehet térni „eddig még tisztázatlan okokból” az úttest másik oldalára, s a kivégítatlan kerékpárt szétrozsda-sodó Ladával sem könnyű kikerülni.

Ám a balesetek száma azt mindenképp jelzi – közlekedési morálunk, finoman szólva is kritizálható. De miért ne lenne az, amikor ebben az országban még ma is bocsánatos bűnnek számít, ha valaki egy-két féldeci lehörpintése után ül be kocsiába. S baráti társaságban – ahol a papától kapott járgányával dicsekedő aranyifjú arról tart előadást, hogyan pörgette föl a masinát 190-re az 5-ös úton – még véletlenül se szól rá senki: komám, efféle mutatványba nem csak te, de más is belehalhat. Falra hányt borsó kategóriában viszont meteorológusaink nyerhetnék meg az aranyérmet. Hiszen e lelkes urak és hölgyek minden adandó alkalommal morcos ábrázatot öltve figyelmeztetnek: kéretik az útviszonyoknak megfelelően vezetni. Aztán lehull a hó, latyak alatt rejtőzködnek a jégbordák, s mégis olyan flúgos futamban tepernek a kocsik a városok és falvak útjain, hogy nagy összegű életbiztosítás nélkül jószere-vél már nem is merünk rálépni a zebra-ra. Jőmagam biztosra veszem, hogy az örjögve száguldók közül kettő sem tudná megmondani, hova siet annyira. Ezerből pedig egy sem akad, aki említhetne olyan üzleti találkozót, ami fontosabb az életénél. Seбай, vágatnak, szórják átkukat biciklisre, lassan tipegő öregasszonyokra. Az út menti oszlopokra, növényekre kilométerkarókra egy pillantást sem tudnak vetni. Pedig nem ártana, ha legalább akkor lassítanának, amikor a hátsó ülésen ücsörgő gyerekük megkérdi: „Apa, arra a fára miért szögeztek fel egy koszorút?”

Nissannal ütközött az IFA-Szentes határán

Mindkét sofőr meghalt a balesetben

Halálos baleset történt tegnap délelőtt fél tizenegykor a 45-ös főúton, Szentes és Kunszentmárton között, a szarvasi elágazás közelében. Egy IFA teherautó Kunszentmárton felé haladt, amikor a vele szemben közeledő Nissan típusú tehergépkocsi eddig tisztázatlan okból áttért a menetirány szerinti bal oldalra. A járművek frontálisan ütköztek. Mindkét autó vezetője életét vesztette, még a helyszínen. Az IFA vezetője ötvenhat éves volt, a Nissan sofőre huszonhat. Két napon belül ez a harmadik halálos baleset Csongrád megyében: a két szegedi tragédia áldozataival együtt összesen öten vesztették életüket.

A személyautó másik utasa a szentesi kórház baleseti osztályától kapott tájékoztatás szerint könnyű, nyolc napon belül gyógyuló sérülést szenvedett a koponyáján.

A rendőrség a vizsgálatot nem zárta még le, de azt valószínűsíti, hogy a baleset túlélője az ütközés előtt kiesett az autóból, ennek köszönheti életét. Az egyik teherautó orral az árokba borult.

A baleset idején különösebben nem volt csúszós az út, a látási viszonyok is megfelelőek voltak. A helyszínelés idejére, fél tizenegytől egy óráig az érintett útszakaszt teljes szélességében lezárták.

B. G.

Még vizsgálják a tragédiák okait

MUNKATÁRSUNKTÓL

A rendőrség szakértők bevonásával még vizsgálja a csütörtök hajnalban Szeged határában történt két súlyos közlekedési baleset okait. Az országúti tragédiákban három fiatalember, két balástyai és egy szegedi vesztette életét.

Az első baleset hajnalban, három óra után néhány perccel történt; egy meglehetősen öreg, így feltételezhetően nem is kifogástalan műszaki állapotú Mercedes haladt nagy sebességgel kifelé a városból, a jármű megcsúszott, ke-

resztbe fordult, majd az úttestet elhagyva egy villanyoszlopnak csapódott. A kandeláber a Mercedest középen kettévágta. A súlyos balesetet ezúttal nem lehet a rendkívüli időjárási körülményekre fogni. Még ugyanazon a napon, nem sokkal később és nem messze az előbbi helyszíntől egy újabb balesethez riasztották a rendőröket. Egy 21 éves fiatalember kivégítatlan kerékpárral tartott Szeged felé.

A fekete ruhába bújt kerékpárost nem vette észre egy Volkswagen Transporter sofőre és elgázolta.